

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3139

Vragen van de leden **Diks** en **Van Ojik** (beiden GroenLinks) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht «Western firms get tangled in China's Uighur crackdown»* (ingezonden 28 mei 2019).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 24 juni 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Western Firms Get Tangled in China's Uighur Crackdown»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het bericht dat de heropvoedingskampen in Xinjiang ook worden gecombineerd met gedwongen arbeid? Hoe beoordeelt u de sterke toename van de productie van garen in Xinjiang in de laatste jaren en is het aannemelijk dat die toename verband houdt met de onderdrukking van de Oeigoeren en de heropvoedingskampen?

Antwoord 2

Het kabinet keurt, waar dan ook ter wereld, gedwongen arbeid in alle gevallen af en maakt zich ernstige zorgen over de situatie in Xinjiang. Het verbod op dwangarbeid maakt deel uit van de fundamentele arbeidsnormen van ILO, waar ook China aan gehouden is.

Uit diverse studies, mediaberichtgeving en verklaringen van personen in de regio kan worden geconcludeerd dat mensenrechten in Xinjiang sterk onder druk staan. Om mogelijke misstanden in de productie van garen verder te onderzoeken is vrije toegang voor onafhankelijke waarnemers nodig. China laat hen tot op heden niet toe.

Nederland heeft op 6 november 2018 tijdens de *Universal Periodic Review* van China in de Mensenrechtenraad de aanbeveling gedaan dat China

¹ Wall Street Journal, 17 mei 2019; <https://www.wsj.com/articles/western-companies-get-tangled-in-chinas-muslim-clampdown-11558017472>

samenwerkt met en toegang verleent aan VN-organisaties om te waarborgen dat beleid in Xinjiang in lijn is met internationale mensenrechtenstandaarden, met name waar het de «*vocational education and training centers*» betreft. Deze boodschap is tijdens de Mensenrechtenraad in maart 2019 herhaald, alsook, mede op aanraden van Nederland, tijdens de EU-Chinatop in april 2019.

Vraag 3

Deelt u de afkeuring hierover? Kunt u bevestigen of ontkennen dat garen uit Xinjiang, geproduceerd met gedwongen arbeid, verwerkt is in kleding die in Nederland wordt verkocht? Deelt u de mening dat producten die op deze manier worden geproduceerd niet op de Nederlandse markt terecht mogen komen?

Antwoord 3

Het kabinet keurt alle gevallen van dwangarbeid af en het beschouwt de verkoop van kleding die geproduceerd is met gedwongen arbeid in Nederland als zeer ongewenst. De productielocaties van deelnemende bedrijven aan het Convenant Duurzame Kleding en Textiel, waaronder de bij hen bekende spinnerijen, worden geaggregeerd op de publiek toegankelijke website van het convenant gepubliceerd². Hieronder bevinden zich geen productielocaties in Xinjiang. Niet alle bedrijven zijn op dit moment echter in staat om hun kleding te traceren tot de spinnerij. Daarbij wordt op de Nederlandse markt ook kleding verkocht van partijen die niet bij het convenant zijn aangesloten. Het kabinet kan daarom bevestigen noch ontkennen dat garen uit Xinjiang, geproduceerd met gedwongen arbeid, is verwerkt in kleding die in Nederland wordt verkocht.

Vraag 4, 7

Wilt u in gesprek gaan met ketens als H&M en Esprit om, in navolging van Adidas, hun leveranciers op te dragen niet langer garen in te kopen bij het bedrijf Huafu en geen werknemers te recrutereren via lokale overheidsinstellingen in Xinjiang? Zo nee, waarom niet?

Welke andere stappen bent u bereid te nemen om te zorgen dat garen dat geproduceerd is met behulp van gedwongen arbeid in Xinjiang niet gebruikt wordt in de productie van kleding die in Nederland wordt verkocht, zowel door bedrijven die zich hebben aangesloten bij het textielconvenant als bedrijven die dat (nog) niet hebben gedaan?

Antwoord 4, 7

Het kabinet blijft zich inzetten om bedrijven te wijzen op hun verantwoordelijkheid om internationaal maatschappelijk verantwoord te ondernemen, conform de OESO-richtlijnen en *UN Guiding Principles on Business and Human Rights*. Het kabinet zal daartoe de zorgen over dwangarbeid binnen de stuurgroep van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel opbrengen en bevorderen dat ook andere internationale multi-stakeholderinitiatieven, zoals bijvoorbeeld de Duitse Textilbuendnis, dit risico willen onderzoeken. Andere betrokkenen bij dit soort multi-stakeholderinitiatieven, zoals de vakbonden, kunnen ook verkennen of zij deze dwangarbeid via de hun ter beschikking staande kanalen, zoals het ILO-klachtenmechanisme, kunnen aankaarten. Het kabinet zet daarmee in op een bredere aanpak en ziet op dit moment geen meerwaarde in gesprekken met individuele kledingmerken.

Vraag 5

Klopt het dat de focus in het textielconvenant ligt bij de laatste fase van de productieketen, namelijk de fysieke locatie van de kledingproductie, en dat de toeleveringsketen van de materialen grotendeels buiten schot blijft? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u om ook de toeleveringsketen bij het convenant te betrekken?

² De lijst van productielocaties kan worden geraadpleegd op: https://www.imvoconvenanten.nl/kledingtextiel/agreement/method/factories?sc_lang=nl

Antwoord 5

Nee. Binnen het convenant wordt van deelnemende bedrijven verwacht dat zij zich inspinnen om de gehele productieketen in kaart te brengen en risico's te identificeren, mitigeren en voorkomen. Dit is een stapsgewijs proces, waarbij de aandacht van deelnemende bedrijven eerst uitgaat naar de laatste schakels in de keten. Dat betekent niet dat de diepere lagen van de keten geen aandacht behoeven en krijgen. Binnen het textielconvenant lukt het een toenemend aantal bedrijven schakels dieper in de keten ook in kaart te brengen, in enkele gevallen ook al tot aan het niveau van spinnerijen. De praktijk leert dat het bereiken van het niveau van garenproductie en -nog dieper- katoenproductie heel moeilijk is voor afzonderlijke kledingbedrijven.

Vraag 6

Wilt u het SER-secretariaat van het convenant verzoeken om er bij de ondertekenaars op aan te dringen dat zij in hun risico-analyses expliciet aandacht besteden aan garen dat geproduceerd is met behulp van gedwongen arbeid in Xinjiang?

Antwoord 6

Het SER-secretariaat is ervan op de hoogte gesteld dat garen dat in Xinjiang geproduceerd is, een risico is in de productieketens van deelnemende bedrijven. Het SER-secretariaat zal de bedrijven wijzen op het risico en hen vragen daaraan aandacht te besteden, bijvoorbeeld door bij hun producenten te vragen naar de herkomst van de gebruikte materialen.

Vraag 8

Wat was de Chinese reactie op de boodschap van de EU dat er bij een bezoek door internationale waarnemers aan Xinjiang sprake moet zijn van vrije toegang? Welke verdere stappen gaat u ondernemen om zo'n bezoek onder vrije toegang te bewerkstelligen?

Antwoord 8

Mensenrechten en de situatie in Xinjiang zijn tijdens de EU-Chinatop in april 2019 aan bod gekomen. De EU heeft tijdens de top aangegeven dat vrije toegang tot Xinjiang voor onafhankelijke waarnemers, inclusief de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten, noodzakelijk is. China gaf aan hierover in gesprek te willen blijven, onder andere tijdens de EU-China mensenrechtendialoog. Het kabinet zal er, bilateraal en via de EU, op blijven aandringen dat China samenwerkt met en onvoorwaardelijk en ongehinderd toegang verleent aan VN-organisaties, inclusief de ILO, om te waarborgen dat beleid en praktijk in Xinjiang in lijn zijn met internationale mensenrechtenstandaarden. Ook zal het kabinet de situatie van de Oeigoeren in Xinjiang aan de orde blijven stellen in bilaterale contacten met China, zoals Minister-President Rutte onlangs nog heeft gedaan in gesprek met de Chinese vicepresident Wang Qishan.